

TEDENSKA SLIKA

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 28. decembra 1932.

52. številka

Jugoslovenski dan v Clevelandu

Naš poslanik dr. L. Pitamlec z lopato

Nedelja 4. t. m. je bila za jugoslovenske naseljence v Clevelandu (Ohio) velik praznik. Slovenski, hrvatski in srbski naseljenci so skupno praznovali proslavo vstajenja svobodne Jugoslavije ter se oddolžili tudi spominu žrtev za jugoslovensko svobodno in uedinjeno državo.

To pomembno in krasno narodno slavje se je vršilo in uresničilo na pobudo Centralnega jugoslovenskega kluba, pod čigar področje spadajo sledeči klubi: Ame-

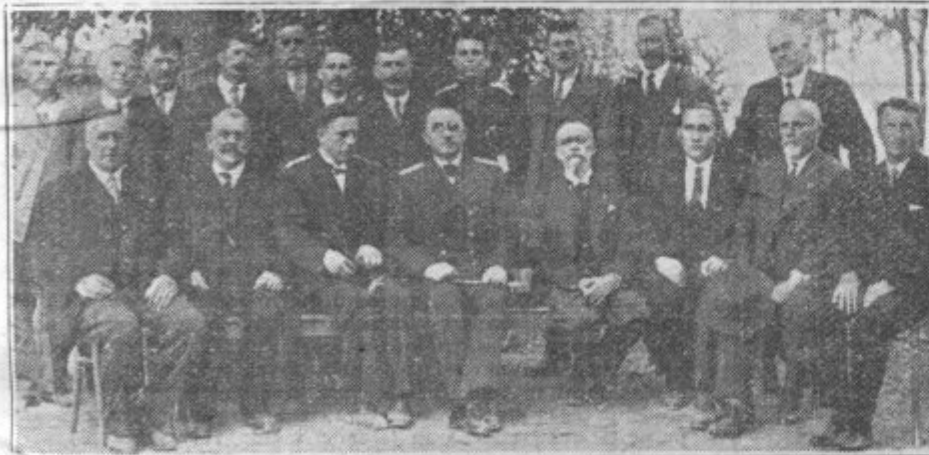

Jugoslovenski kulturni vrt s srečko v Clevelandu

riško-jugoslovenski klub, Jugoslovenski progresivni klub in klub jugoslovenskih žena in deklet. V pripravljalnem odboru so delovali sledeči gg.: Anton Grdina kot predsednik; M. Mirič, Josip Grdina, Joško Penko (tajnik slov. sekcije), M. Grdina, G. Vojnovič, J. Gornik, dr. J. Mally, brata Miheljevič, Ivan Zorman, slovensko-ameriški pesnik in glasbenik, Vinko Levstik, starosta Slovenskega Sokola i. dr.

Pomembni dan se je pričel s prihodom dr. Leonida Pitamleca, poslanika jugoslovenske vlade v Washingtonu in častnega gosta naselbine ter mesta Clevelanda. Gospod poslanik je takoj na kmetovnem odboru z g. Grdino na čelu, ki je s kratkim in primernim nagovorom pozdravil odličnega gosta ter mu izrekel dobrodošlico. Po pozdravu se je odpeljala vsa družba z avtomobilom, v srce slovenske naselbine, od tu pa v krasni mestni Gordon park, kjer se je ta dan otvoril Jugoslovenski kulturni vrt in kjer je g. poslanik zasadil lopato za prvo drevesce. Jugoslovenski kulturni vrt je kos jugoslovenske zemlje, katero je poklonilo mesto Cleveland clevelandskim Jugoslovenom, ki bodo postavili v njem kipe svojih velikih mož, kulturnih in nacionalnih delavcev. G. poslanik je imel ob tej priliki kratek govor, v katerem je naglašal pomen dneva in Kulturnega vrta. S svojim govorom si je na mah osvojil srca vseh navzočih Jugoslovenov kakor tudi odličnih Američanov, ki so prihiteli k otvoritvi.

Velik napredek Bele Krajine

Zupani Bele Krajine s sreskim načelnikom in E. Ganglom v sredini.

v tla, kakor morda nobena naša druga pokrajina. Strahovita suša in pomanjkanje pred letom dni sta ljudi napotila, da se ozrejo po vseh možnostih zasluzka, katerega prvi temelji so posamezne strokovne zadruge in racionalno gospodarstvo. Skoro edini pridobitveni vir sicer zelo siromašne in zapuščene deželice onkraj Gorjancev je njihovo vinogradništvo. A dasi je njihovo vino res izredno dobro, zdravo in nežveplano, ga niso mogli uveljaviti niti na domačih, še manj na inozemskih tržiščih. Prvi korak je naredila ljubljanska zadruga »Belokrajinska klet«, ki se je z vso ljubeznijo in vztrajnostjo oprijela dela in uspeha. Propaganda na pomladnem in jesenskem velesejmu je največ doprinesla k uveljavljenju belokrajinskih vin v Ljubljani in po vsej Sloveniji.

Poleg akcije za izboljšanje vinogradništva in kvalitete grozdja in proizvodov je Bela Krajina začela tudi obsežno akcijo za povzdigo sadjarstva.

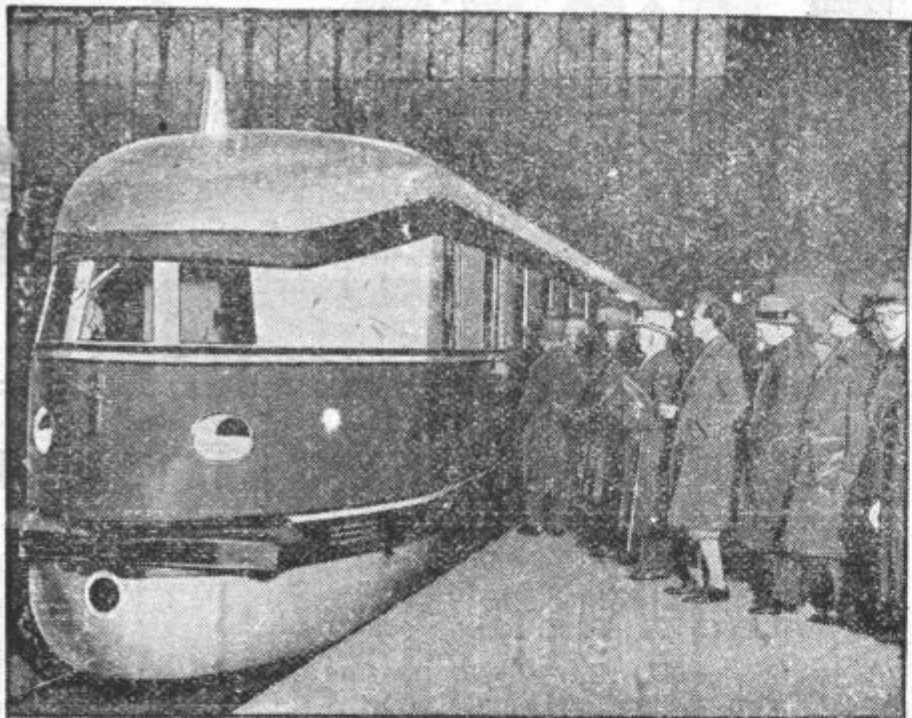
Predvidene so tudi gozdarske zadruge za pogozdovanje, ki je že precej potrebno v krajih za Gorjanci zaradi naglega izsekavanja. Dalje perutni. narske zadruge in razni vinogradniški in gospodinjški tečajji. Da bi se vse to moglo ustvariti, morajo seveda priskočiti s potrebnimi dotacijami na pomoč državna oblastva in banska uprava. Zlasti obsežna in uspešna je bila letošnja akcija Bele Krajine za povzdigo tujskega prometa. Pomladni vpeljani izletniški vlaki so vozili do kasne jeseni.

Letos naenkrat so tudi Belokrajinci planili na dan. Iz otopele zaspčnosti so prešli k živahnemu delu za gospodarski napredek in povzdigo svojih krajev. Največjo pomoč so jim seveda nudili ljubljanski beli rojaki s svojo vinarsko in sadjarsko zadrugo »Belokrajinska klet«, ki ji predseduje marljivi dr. Riko Fux. Ob pogledu v preteklo leto moramo iskreno priznati, da je Bela Krajina v tem razdobju napredo-

Belokrajinski poslanec Doko Makar

Bliskoviti motorni vlak

najnovejše prometno občilo na nemških železnicah, ki je te dni privozil iz Berlina v Hamburg (290 km proge) v 2 urah in 2 minutah.

Otroci odklanjajo plinsko vojno

V Londonu so nedavno demonstrirali otroci proti kemični vojni s plinskimi maskami na obrazu.

Smrt najstarejšega hrastniškega rudarja

Pretekli teden je umrl v občinski ubožnici v Hrastniku starosta hrastniških rudarjev Ivan Močnik, ki je letos pomladi dopolnil že 85 let svojega težkega življenja. Starček se je v ubožnici prav dobro počutil, deležen je bil tudi vse pozornosti od strani uprave občinskega zavetišča. Delal je v jami 33 let, ravno toliko let pa je užival tudi pokojnino, ki je znašala sedaj mesečno celih 9 Din in mu jo je izplačevala hrastniška podružnica bratovske skladnice. Ko je bil pri rudniku upokojen, je prevzel Močnik s svojo ženo službo šolskega sluga v Hrastniku in jo je vestno vršil blizu 10 let. Po smrti žene je živel pri svojih sorodnikih in ko so se ti zaradi vedno večje krize izselili v razne kraje, je prevzela starčka v oskrbo občina ter ga nastanila v ubožnici za Savo. V zadnjih letih so starčku noge že precej odpovedale, sede pa je še rad opravljal kakšna lahka dela; čital je še vedno brez očal.

Polagoma je ugašala luč njegovega življenja in dasi je bil splošno znan, so le nekateri zvedeli za njegovo smrt ter udeležili njegovega pogreba na dolskem pokopališču. Tako pač umirajo pozabljeni vsi, ki so dolga desetletja delali za druge.

Smrtna nesreča šolarja

V Trbovljah se je 20. t. m. pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal 8 let star učenec prvega razreda osnovne šole Iv. Vrbar. Kakor običajno, so se popoldne po končani soli zbrali otroci iz bližnje rudar. nasebine Njiva in drugih bližnjih hiš na travniku posestnika Jaka Božiča, kjer so se igrali. Med njimi je bil tudi Ivan Vrbar. Ko so privozili avtomobil od popoldan. vlaka s postaje, so pohiteli otroci k cesti, kakor je to pač otroška navada. V trenutku, ko je vozil avtobus mimo Vrbarja, je istemu bodisi spodrsnilo ali ga je avtobus ob strani zagrabil za obleko, nesrečni otrok je bil hipoma pod kolesi, ki so mu lobanjo popolnoma zdrobila. — Mati malega Ivana, Vrbar Jožefa, 25 let stara brezposelna služkinja, se je šele pred 5 dnevi preselila s svojo 65 let staro materjo, staro vpokojenko in s svojo 30 let staro isto tako brezposelno sestro od Sv. Marka nad Trbovljami v sedanje skromno stanovanje v Lokah. Ze samo dejstvo, da je nesrečna mati in tudi njena sestra brez službe in brez vsakih sredstev poleg stare obnemogle matere, je silno žalostno, sedaj pa še ta kruti udarec, ki je zadel mlado, revno mater.

Slika levo:

Cerkev v spomin žrtve Severnega tečaja

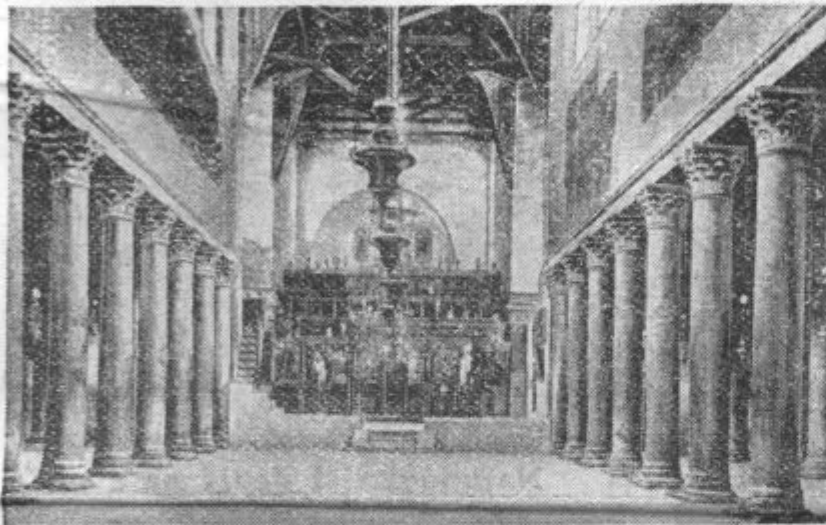
V Aepplvičenu pri Stockholmu so svečano otvorili Malmgreenovo cerkev. Dr. Finn Malmgren je končal, kakor znano, svoje življenje na pohodu iz Nobilovega taborišča z dvema italjanskima sopotnikoma. Blagoslovitvi cerkve so prisostvovali tudi člani švedskega kraljevskega doma. Levo zgoraj: Malmgreenova slika.

Novo ameriško prekoceansko letalo

Zadnje dni novembra so imeli v New Yorku važno letalsko posvetovanje, ki so na njem govorili o dalekosežnem načrtu zračnih zvez med vsemi deli sveta.

Jezusova cerkev v Betlehemu

iz katere so letos za božič prenašali po radiu bogoslužje

Glave nove francoske vlade

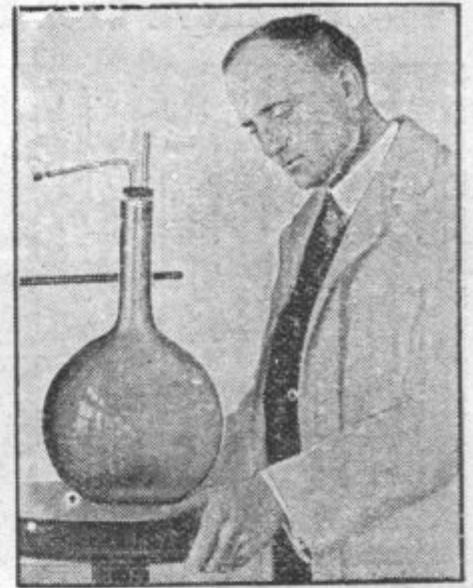

Zgoraj od leve proti desni: trgovinski minister J. Durand. V sredi (X) Paul-Boncour pri odhodu iz Elizejske palače. Na desni: finančni minister Cheron. Spodaj od leve: notranji minister Chautemps; minister za mornarico Leygues; vojni minister Daldier; minister za zrakoplovstvo Painlevé.

Slika desno:

Smrt zna- nega vre- meno- slovca

Prof. dr. Albert Wigand, zaslužni hamburški meteorolog je umrl v 51. letu svoje dobe. Stekel si je velike zasluge z raziskovanjem megle.

Slika desno:

Knjige v trezorju

V Kaliforniji so izdelali poseben trezor za iragocene knjige, ki eksistirajo v par primerkih ali celo v enem samem izvodu.

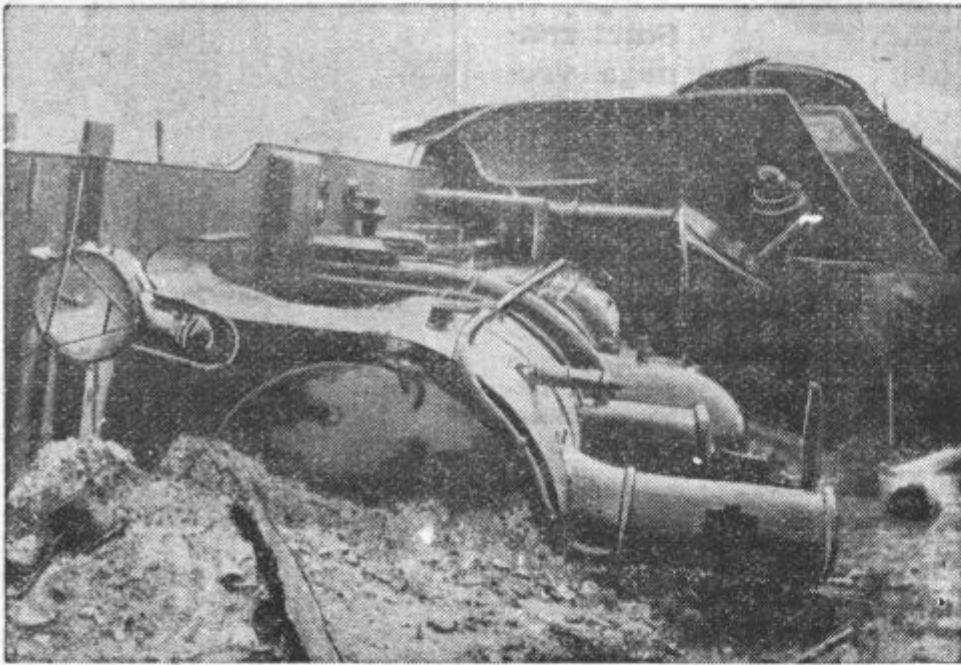

Pohod brezposelnih

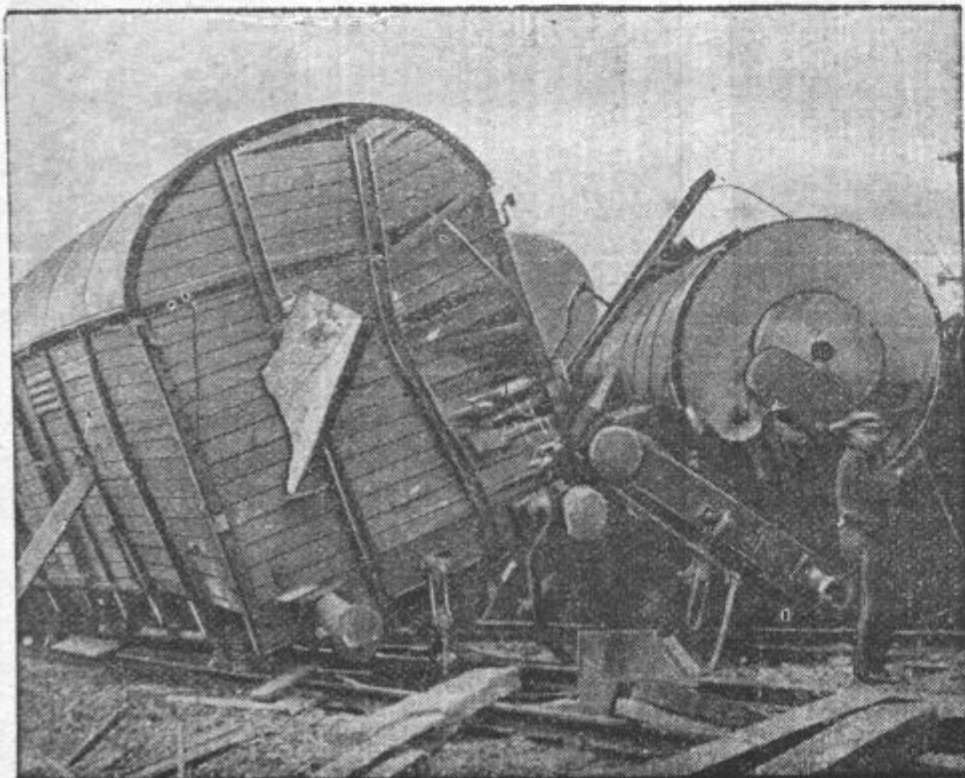
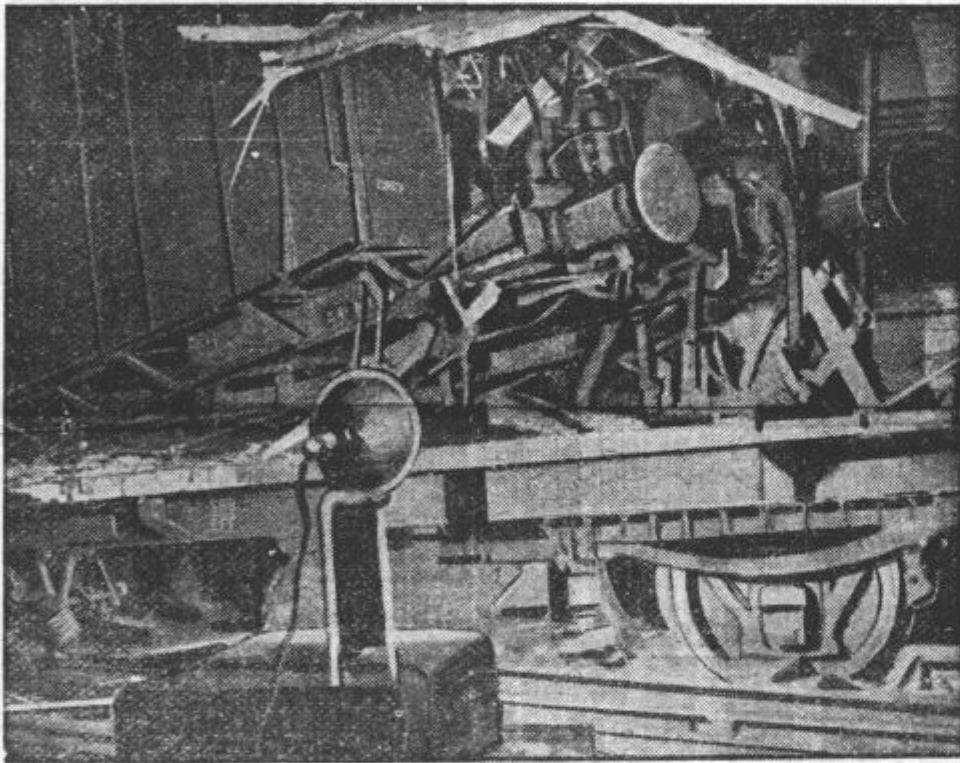

V Ameriki so brezposelni in lačni že drugič odkorakali v Washington, policija pa jih je prav tako razpršila kakor prvič.

Ni dneva brez železniške nesreče

Pri Perpignanu v južnih Pirenejih se je zaradi izpodkopenega železniškega nastpa iztril vlak in lokomotiva se je zarila globoko v blato.

Slika desno:

Svetilnik na ulici

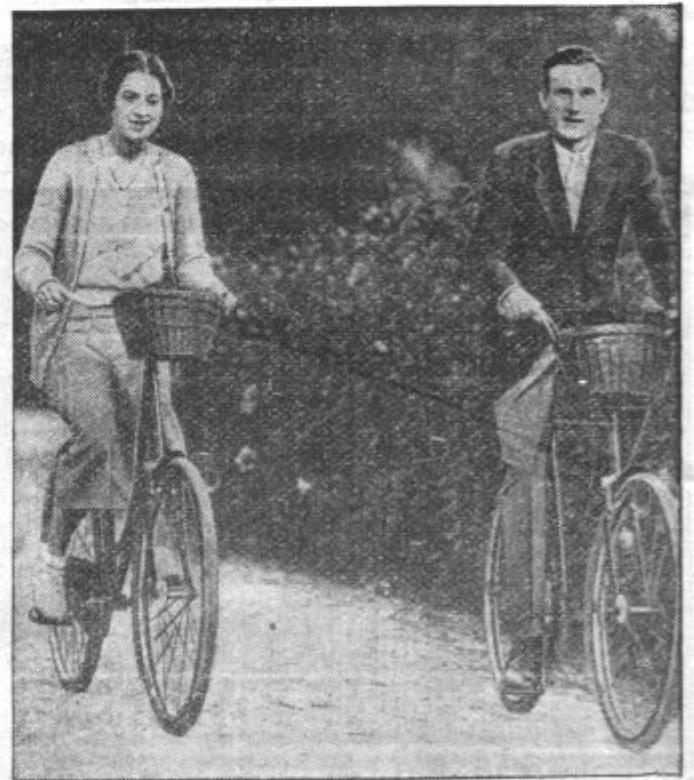
V srcu Londona so zadnji čas namestili ogromne svetilnike, ki razsvetlujejo v meglenih dnevih tudi podnevi ceste z električnim sijem.

Slika levo:

V curiškem predmestju Oerlikonu je te dni zavozila električna lokomotiva v ekspresni vlak. Dva voza sta se razbila, štirje potniki so bili usmrčeni, 20 pa ranjenih.

Najimovitejši dedič na svetu

John D. Rockefeller mlajši se je odpravil s svojo ženo s kolesom na svatbeno potovanje.

Slika levo: V Würzburgu v Nemčiji se je primerila te dni nenavadna katastrofa. Neki brzi vlak je na poti na postajo zavozil v prazen tovorni vlak in ga vrgel s tira. V te razbitine pa je zavozil tovorni vlak, ki je prihajal iz nasprotna smeri. Slika nazorno kaže, kakšna podrtija je nastala iz tega. 21 oseb je bilo ranjenih.